

สำหรับเผยแพร่ทันที

21 ตุลาคม 2557

ชุมชนท้องถิ่นในทวายเรียกร้องให้แก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษ

กรุงเทพฯ ประเทศไทย ตัวแทนชุมชนจากพื้นที่ซึ่งได้รับผลกระทบจากโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย (Dawei Special Economic Zone - DSEZ) ตั้งคำถามในวันนี้ว่า จะปล่อยให้โครงการขนาดใหญ่เดินต่อไปได้อย่างไร ในเมื่อได้ก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมและการละเมิดสิทธิมนุษยชนมากมาย และยังไม่ได้รับการแก้ไข ประเด็นเหล่านี้ต้องได้รับการแก้ไขก่อนที่จะเริ่มขั้นตอนใหม่ของโครงการที่เต็มไปด้วยปัญหา

“ตอนที่เริ่มสร้างถนนเข้ามาในหมู่บ้าน เราไม่มีข้อมูลอะไรเลย เราต้องสูญเสียที่ดินทำกิน น้ำสะอาด และอาชีพ....แต่เรากลับไม่ได้รับค่าชดเชย พวกเขาไม่บอกเราเลยถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นพร้อมกับโครงการนี้” ซอเกโตะ (Saw Keh Doh) ซึ่งเดินทางจากหมู่บ้านตะบิวของในเขตทวาย ประเทศพม่ามาที่กรุงเทพฯ เพื่อเสนอข้อกังวลต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) กล่าว

“พวกเราต้องการข้อมูล เราต้องการทราบอย่างชัดเจนว่าใครจะเป็นผู้รับผิดชอบ จะมีหนทางเยียวยาปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร และใครจะรับผิดชอบป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบด้านลบเพิ่มเติม” ดอร์ซูซูเซว (Daw Su Su Swe) จากสหภาพสตรีทวาย (Tavoyan Women's Union) กล่าว

“เรารู้ว่ามาตรฐานการครองชีพของเรา ต้องไม่ได้รับผลกระทบจากโครงการนี้ ผมได้รับเงินแค่ห้าแสนจัตต่อที่ดิน 2.5 ไร่ ส่วนคนอื่นได้สามล้านจัตต่อที่ดิน 2.5 ไร่ แต่ถึงจะได้เงินสามล้านจัตต่อ 2.5 ไร่ก็ไม่พอที่จะนำไปซื้อที่ดินใหม่ในราคาปัจจุบัน” อุอองมิน (U Aung Myint) จากหมู่บ้านมูดูในพื้นที่โครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายกล่าว “โครงการพัฒนาจะต้องไม่ทำให้เกิดอันตรายต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม”

รายงานฉบับใหม่ของสมาคมพัฒนาทวาย (Dawei Development Association DDA) ชื่อ “เสียงจากชุมชน: ข้อกังวลต่อโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายและโครงการที่เกี่ยวข้อง” (“Voices From the Ground: Concerns Over the Dawei Special Economic Zone and Related Projects”) ได้รวบรวมข้อกังวลของชุมชนเหล่านี้เป็นอย่างดี และมีการเผยแพร่เป็นครั้งแรกในวันนี้ที่สมาคมผู้สื่อข่าวต่างประเทศแห่งประเทศไทย (FCCT) ที่กรุงเทพฯ ทั้งยังมีการเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการจัดเวทีตรวจสอบข้อเท็จจริงต่อสาธารณะที่ศูนย์ราชการฯ

รายงานฉบับนี้เรียกร้องให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทั้งของไทยและเมียนมาร์ ร่วมมือและสอบสวนอย่างเต็มที่ต่อข้อร้องเรียนว่ามีการปฏิบัติมิชอบด้านสิทธิมนุษยชน ทั้งการเวนคืนและการบังคับไถ่หรือเพื่อยึดที่ดิน โดยเป็นผลมาจากกิจกรรมและการดำเนินงานของโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย และเจ้าของโครงการเป็นบริษัทที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยหรือเมียนมาร์

โครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งซึ่งเป็นพื้นที่เกษตรกรรมทางภาคใต้ของเมียนมาร์ เริ่มดำเนินการครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2551 ประกอบด้วยการสร้างท่าเรือน้ำลึก นิคมอุตสาหกรรม อ่างเก็บน้ำ และถนนเชื่อมระหว่างทั้งสองประเทศ หากสร้างเสร็จจะกลายเป็นนิคมอุตสาหกรรมใหญ่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บริษัทอิตาเลียนไทย ดีเวล๊อปเมนต์ จำกัด (มหาชน) (ITD) รับผิดชอบการดำเนินงานของโครงการนี้ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2556 แต่โครงการได้ชะงักไปหลังจากพutschijายัน 2556 เนื่องจากขาดเงินทุน และมีการมอบความรับผิดชอบหลักของโครงการให้กับนิติบุคคลเฉพาะกิจ (Special Purpose Vehicle - SPV) ซึ่งทั้งรัฐบาลไทยและพม่าต่างเป็นเจ้าของนิติบุคคลเฉพาะกิจดังกล่าวในสัดส่วนเท่ากัน หลังจากการเดินทางมาเยือนพม่าของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีของไทย รัฐบาลทั้งสองต่างแถลงว่ามีผู้ลงทุนรายใหม่แสดงความประสงค์ที่จะประมูลโครงการ แต่แทบไม่มีการเปิดเผยข้อมูลให้กับสาธารณะแต่อย่างใด

ประเทศทั้งสองต่างมีบริบททางการเมืองที่เปราะบาง โดยเฉพาะบริเวณพรมแดนของประเทศพม่า ซึ่งตกอยู่ใต้การควบคุมของกลุ่มติดอาวุธ “นักลงทุนได้รับข้อมูลอย่างรอบด้านเกี่ยวกับความเสี่ยงนี้หรือเปล่า? พวกเขาตระหนักถึงความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และสิทธิมนุษยชนของตนเองหรือไม่?” ซอโค (Saw Kho) จากกลุ่มพัฒนาชุมชนและวิถีชีวิตที่ยั่งยืน (Community Sustainable Livelihoods and Development - CSLD) กล่าว

เป็นที่คาดการณ์ว่าชาวบ้านใน 20-36 หมู่บ้าน จะได้รับผลกระทบโดยตรงจากโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายและโครงการที่เกี่ยวข้อง จากผลการศึกษาในเชิงปริมาณและคุณภาพใน 20 หมู่บ้านที่จะได้รับผลกระทบโดยตรงจากโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย คาดว่าจะทำให้ชุมชนสูญเสียที่ดินทำกินและทรัพยากรธรรมชาติที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ โดยไม่ได้รับแจ้งข้อมูลล่วงหน้า ที่ผ่านมามีการปรึกษาหารืออย่างจริงจัง และกระบวนการจ่ายค่าชดเชยเต็มไปดด้วยข้อผิดพลาดร้ายแรง และทั้งนี้รายงานยังมีข้อเสนอแนะต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก รวมทั้งรัฐบาลไทยและพม่า และนักลงทุนจากไทย ญี่ปุ่น และที่อื่น ๆ ซึ่งอาจสนใจลงทุนในโครงการนี้

Dawei Development Association

Dawei Township, Tanintharyi Region, Myanmar
dda.dawei@gmail.com

นอกจากนี้ รายงานยังแสดงให้เห็นว่าผู้พัฒนาโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายไม่ได้ปฏิบัติตามพันธกรณีและมาตรฐานทางกฎหมายในระดับสากล ภูมิภาค และในประเทศ และไม่ใส่ใจความรับผิดชอบต่ออื่น ๆ ที่เป็นผลมาจากการบังคับได้ รื้อ สิทธิที่จะมีอาหารและที่อยู่อาศัยอย่างเพียงพอ และสิทธิของชนพื้นเมือง ช่องว่างเหล่านี้ต้องได้รับการแก้ไขโดยด่วนจากผู้ ร่วมทุนในโครงการ

“เป็นความรับผิดชอบหลักของรัฐที่จะต้องคุ้มครองพลเมืองของตนเอง หากโครงการนี้ส่งผลให้เกิดการละเมิดสิทธิ มนุษยชนและการทำลายสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของประชาชน และยังคงมีการรื้อฟื้นโครงการนี้ขึ้นมาใหม่ รัฐบาลทั้งสอง ประเทศย่อมมีภาพที่มัวหมองในประวัติศาสตร์” อุทันทซิน (U Thant Zin) ผู้ประสานงานสมาคมพัฒนาทวายกล่าว

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมและการติดต่อสัมภาษณ์

Thant Zin (+66 94 781 3800) (พม่า / อังกฤษ)

อารีรัตน์ สมบุญวัฒนกุล (+66 90 237 6565) (ไทย/อังกฤษ)

Saw Frankie (+66 92 003 7791) (อังกฤษ)

Saw Keh Doh (+66 61 536 2284) (พม่า)